waarin verklaard wordt: Het Christendom is niet zoozeer een systeem of leering, als een nieuw leven geboren uit den geest Gods, een leven van levende gemeenschap met God door den Heiland. Allen die door Gods genade dit nieuwe leven ontvangen hebben, zijn levende leden van Christus' lichaam en daarom één. Christus zelf is het middelpunt onzer eenheid." Dan volgt de verklaring dat men verschillende inzichten in zake de religie en ondergeschikte punten hebben kan, dat men verschillende methoden bij den Christelijken arbeid volgen kan, doch dat men ten slotte zich één gevoelt door het bloed van Jezus, onzen eenigen Heiland en Middelaar. Deze verklaring is door Methodisten, Baptisten, Kongregationalisten, Presbyterianen onderteekend.

Dat de verflauwing der grenzen ook zoo op het gebied der zending merkbaar is, dat men zich één gevoelt met mannen die het Christendom verklaren als eene vervulling van het confucianisme, en het bloed van Jezus Christus beschouwen als een middel om God te bewegen om den menschen genade te geven, dus als een dringend gebed gelijk ook een mensch wel dringend bidden kan, moet ons met bezorgdheid doen vragen: zullen deze dingen niet leiden tot eene algeheele vernietiging van den arbeid der zending, indien men niet wederkeert tot de wet en het getuigenis?

WINCKEL.

Voor Kinderen.

TWEEERLEI GENEZING.

V.

Was de tijd, dien onze goede schoenmaker op zijn legerstede doorbracht, een van lichamelijk lijden, hij zou er toch later voor leeren danken.

Zijn jonge vriend paste hem, als gezegd trouw op, en bracht menig uur aan de legerstede van den zieke door. Dan werd over veel en velerlei gesproken. Adolf was gesproten uit een geslacht, dat tot de zoogenaamde Hussieten behoorde, volgelingen van Johannes Huss, die toen een eeuw geleden te Constans was verbrand, omdat hij getuigd had tegen de dwalingen van Rome. Deze Hussieten hadden veel te lijden gehad, en zijn ook later nog vaak vervolgd geworden, tot eindelijk de meesten hunner het land zijn uitgetrokken en zich in Duitschland hebben neergezet. Zij hebben daar de gemeenten der zoogenaamde Hernhutters gevormd. Eerst in onzen tijd wordt in Bohemen, waar de vervolging vroeger zeer hevig geweest is, weer het Evangelie verkondigd op vele plaatsen, waar het nu twee eeuwen niet werd gehoord.

Adolf had, dit begrijpt gij, van zijn ouders heel andere dingen geleerd dan in de Roomsche kerk onderwezen werden. Ook lazen zij den Bijbel of althans die gedeelten er van welke zij konden machtig worden, en voor hen te lezen waren.

De Heere God had zijn Woord aan het hart van den jongeling geheiligd, en zoo was deze al vroeg tot den Heere bekeerd en had zijn hart geneigd tot de vreeze Gods. Zoo leidde hij dan ook een godzalig en eerbaar leven, wat niet van alle dienstbaren op het slot kon gezegd worden. Kerkgaan deed hij slechts heel zelden, om de eenvoudige reden, dat er uren ver geen kerk was waar des Heeren Woord werd verkondigd. Alleen als hij een paar malen in het jaar zijn ouders ging bezoeken, was er voor hem gelegenheid het zuivere Evangelie te hooren prediken.

Gelukkig had Adolf ouders, die hem en hun kinderen steeds raad en leiding wisten te geven, ook in de dingen die het koninkrijk Gods aangaan; ook de leeraar der Hussieten-gemeente schreef hem nu en dan. Overigens moest hij licht en kracht zoeken in Gods Woord zelf; andere boeken bezat hij niet, zelfs zijn Bijbel was geen volledige. Op het slot was niemand met wien hij over de hoogste dingen kon spreken. Allen meenden dat als zij maar hun plicht deden, d. i. wat de kerk eischt, zij bepaald op weg waren naar den hemel. Zoo was 't hun geleerd, en dit geloofden zij.

't Was dus te begrijpen, dat Adolf, nu met Barthel alleen gelaten, de gelegenheid aangreep om althans met dezen, die nu wel luisteren moest doch ook wilde, te spreken over velerlei dat anders veelal achterwege bleef. Baas Barthel hoorde nu dingen, die hij vroeger nooit vernomen had, al was hij ook reeds lang lid der kerk, en al hield hij zich zelf voor een goed Christen. Voor het eerst werd hem, al sprekende met zijn vriend, duidelijk, dat de mensch en dus ook hij zelf een zondaar is voor God, maar ook dat genade en genade alleen hem kan behouden en zijn zonden wegnemen. Of nu onze baas bemerkte, dat dit geheel iets anders was dan de kerk hem had geleerd is niet duidelijk; zeker begreep hij 't althans niet aanstonds. Doch dat hinderde ook minder. Hoofdzaak was, dat hij een recht inzicht kreeg van zijn toestand en leerde verstaan, hoe hij zelf ook niet zou behouden worden door zijn goede werken of door de verdiensten der „heiligen", of door trouw ter kerk te gaan, maar dat hij Jezus noodig had, om verlost te worden.

Totnogtoe had Barthel gemeend, dat eigenlijk de kerk en de priester wel voor zijn zaligheid konden en zouden zorgen. Nu echter werd hem uit de gesprekken met Adolf en uit het Woord Gods, dat deze hem voorlas, duidelijk hoe geen mensch, ja niets of niemand ter wereld voor een zondaar kan tusschentreden. „Niemand zal zijn broeder immermeer kunnen verlossen." En zoo kwam de zieke er toe ook voor zijn ziel, en allermeest voor deze, genezing te zoeken en behoud bij den grooten Medicijnmeester, die al onze krankheden geneest, wijl Hij ze op zich genomen heeft, en ons van den vloek bevrijdt, wijl de straf, die ons den vrede aanbrengt, op Hem was.

Toen Barthel — niet na veertien dagen, maar na tweemaal zooveel tijd — het kasteel weer verlaten kon, was 't met een aanvankelijk hersteld lichaam, maar tevens met een aanvankelijk verlicht en tot de waarheid bekeerd gemoed. Dat dankte hij, onder Gods bestuur, aan de gesprekken met Adolf, die gaarne den schoenmaker nog op 't kasteel gehouden had, wat echter om vele redenen niet mogelijk was. Zoo keerde dan Barthel naar huis terug, een ander mensch dan hij was heengegaan, en als een levend bewijs daarvan, dat „de mensch zijn weg overdenkt, maar de Heere zijn gang bestiert."

Hoe verblijd de huisvrouw en de kinderen waren, toen zij den lang gemiste weer vrij gezond voor zich zagen staan kunt gij begrijpen. Niet minder groot was de vreugde van den herstelde zelf. Thans kon hij weer werken naar hartelust en met te meer blijdschap, wijl er ook een nieuwe lust in zijn hart gekomen was, namelijk tot den dienst des Heeren, waarvan David zegt dat die hem nog nooit had verdroten. Minder vergenoegd waren echter de andere schoenmakers in Annaberg. Zooals we weten, hadden zij met hun vakgenoot Barthel om vele redenen weinig op. Zij waren wel van één gild maar niet van één geest, zooals 't meer gaat. Misschien hadden de ambtgenooten wel gewenscht, dat Barthel maar op het slot gebleven ware, en hun zijn klanten overgelaten had. Enkele kleine karweitjes die zij in zijn afwezigheid hadden kunnen verrichten, en hun anders zouden zijn ontgaan, maakten hen in plaats van dankbaar nog meer afgunstig en ze loerden op een gelegenheid om den man, die, zooals ze zeiden, hun 't werk had ontnomen, dit betaald te zetten.

We zullen zien hoe die gelegenheid kwam.

AAN VRAGERS.

Waarom heet een geruite knikker een *alikas*?

Een *alikas* is een knikker met roode aren of ook wel met roode en blauwe lijnen. Men noemt hem ook wel *kalebas*, of *allebas* of *albast*. Ik denk dus, dat al die namen verbasteringen zijn van alhast, de stof waaruit zulke knikkers veelal bestaan. Volkomen duidelijk is het echter niet. (In sommige streken van Noord-Holland noemen de jongens zoo'n alikas een *polka*. Misschien kan een hunner ons wel uitleggen waarom).

CORRESPONDENTIE.

F. W. — „Nopens" is een goed Nederlandsch woord. „Even daarom" is niets, en voor „florissant" hebben we de Nederlandsche en daarom betere woorden: „bloeiend", „welvarend".

R. A. H. te L. t. B. — W. v. D. te An. — Zoodra mogelijk hopen we te antwoorden.

HOOGENBIRK.

INGEZONDEN STUKKEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie).

Geachte Redactie,

Zij het mij vergund, in zake de hebbelijkheid onzer Roomsche landgenooten zich niet te ontzien in hunne gesprekken niet weinig te „vloeken", het volgende uit mijne ervaring mede te deelen.

Niet lang geleden was ik in de gelegenheid dit onderwerp te behandelen met een Roomschen heer, dien ik in waarheid hoogacht en voor wien ik in menig opzicht sympathie gevoel van wege zijn kloeke optreden tegen het drieste ongeloof en de openlijke schending der eerbaarheid.

Ons korte onderhoud leidde tot eene briefwisseling waarin hij mij mededeelde, dat, volgens de opvatting zijner kerk, het misbruiken van den Naam wel als eene slechte gewoonte wordt gesignaleerd, die men moet afleggen; maar niet als „vloeken". Vloeken is, volgens hem, dien Naam met vervloeking van zich zelven, of van anderen, in te roepen; die zich daaraan schuldig maakt, zondigt grootelijks tegen God.

Het telkens uitspreken van den Naam van God, met de noodige bijvoegingen, als „God helpe", „God betere het", „God Almachtig" en dergelijke, is slechts een slechte gewoonte.

Gij begrijpt, dat ik mij daarmeê geenszins heb kunnen vereenigen, maar met allen nadruk heb gewezen op de woorden van het derde gebod: „de Heere zal niet onschuldig houden die Zijnen Naam ijdelijk gebruikt". Ook schreef ik hem uit, wat onze Heidelberger daarover leeraart in vragen en antwoorden 99 en 100; waarin toch nadrukkelijk wordt herinnerd „dat er geen grooter zonde is, noch die God meer vertoornt, waarom Hij die ook met den dood te straffen bevolen heeft." Voorts wees ik er hem op, hoe verkeerd het is tegenover onze kinderen, wanneer wij dien hoogheerlijken Naam ijdelijk gebruiken, waardoor toch zij den indruk moeten bekomen, dat onze vreeze Gods niet ernstig gemeend is.

Mijne ervaring is, dat onder het meerendeel der Roomschen die ik ontmoet, *het misbruiken van den Naam des Heeren*, lang niet zeldzaam is. De gansch valsche opvatting, dat zulks geen „vloeken", en ook geen *zonde* is, moge de oorzaak daarvan zijn. Moge echter spoedig deze verdwijnen, en in terugkeer naar Gods uitdrukkelijk gebod de kracht gevonden worden, om aan deze goddelooze onhebbelijkheid een einde te maken.

W. HOVY.

Amsterdam, 1 Febr. 1899.

Den Hooggeleerden Heer
Dr. A. Kuyper,
Red. van „*de Heraut*",

Hooggeleerde Heer!

Sta mij toe u mede te deelen, dat in Vlaamsch België bordjes tegen het vloeken niet zeldzaam zijn.

Op het platteland vindt men daar vele eenvoudige herbergen, waarin, onder het „Alziend oog", te lezen staat:

Hier vloekt men niet,
God ziet u.

Wanneer men iets dergelijks voor de eerste maal ziet, treft het onwillekeurig de aandacht van een Hollandsch Calvinist.

Dergelijke bordjes vindt men echter weinig in de steden, *meer* bij „brave Katholicken" op de dorpen.

Met de meeste achting heb ik de eer te zijn Hooggel. Heer

Uw dw. dr.
F. KEULEMANS.

Middelburg, Febr. '99.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Aalten A. J. M. Mulder, te 's-Hertogenbosch. — Strijen, C. Oranje, te Berkel c. a. —

AANGENOMEN: Boxum, N. IJ. van Goor, te Hazerswoude. — Zalk en Veecaten, J. E. Reijenga, cand. te Lemmer.

BEDANKT: Geldermalsen, A. H. van der Kooij, te Bergen op Zoom. — Doornspijk, G. H. van Kasteel, te Oppenhuizen. — Hindeloopen, Westmaas, Trummarum en Zuidwolde, J. E. Reijenga, cand. te Lemmer. — Blokzijl, T. Bruinsma, te Oldeboorn. — Oosterbierum, W. Pera, te Hallum.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Hulst, L. M. de Boer M. L. zn., te Neede. — Eierland (de Cocksdorp) op Texel, C. J. Veenhuijsen, te Minnertsga. — Den Ham, W. J. M. Engelberts, te Bergschenhoek. — Streefkerk, P. H. Visser, te IJlst. — Klundert, C. A. Lingbeek, te Cubaard. — Grevenbicht c. a., J. Gouverneur, cand. — Moerdijk, J. Verwey, te Ooltgensplaat. — Losdorp, H. J. de Groot, te Zoeterwoude. — Hoogloon en Eersel, H. W. A. Voorhoeven, te Rekken.

AANGENOMEN: Bolsward, C. J. Niemeijer Mz., te Tjalleberd c. a. — Engelen en Empel, W. Beekhuis Hz., te Helder. — Werkhoven, H. J. van Rooijen, cand. te Ridderkerk. — Visvliet, J. E. de Vries, cand.

BEDANKT: Harlingen, D. J. Aris, te Drachten. — Garijp, H. Bakker, cand. — Aalsum en Wetsens, W. M. van der Schans, te Gaast en Ferwoude. — Hoofdplaat, J. Gouverneur, cand. te Rotterdam. — Helder, A. J. Adriani, te Warmenhuizen. — Oosterland en Stroe, L. Rienderhoff, te Warder. — St. Laurens, J. Willemse, te Kruiningen. — Polsbroek, J. K. Klomp, te Lunteren. — Oudenhoven, Wijngaarden, Lellens, Wanneperveen, Moercapelle en Borgh, H. J. van Rooijen, cand. te Ridderkerk. — Barneveld, J. H. W. Kalkman, te Woerden.

Advertentiën.

Voor de vele blijken van hartelijke belangstelling en deelneming, betoond bij het ernstige ongeval, de ziekte en het overlijden van onzen geliefden oom

J. J. KERSBERGEN,

betuigen wij onzen welgemeenden dank.

J. KERSBERGEN
en Echtgenoote.

Utrecht, 3 Febr. 1899.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
Prinsengracht bij de Prinsenstraat.
No. 157.
AMSTERDAM.

ORGEL.
Te koop aangeboden een zeer solied Amerik. Orgel, met 14 registers, voor zeer lagen prijs. Alle dagen te zien bij W. KOOIJ, Burgemeester de Roosstraat No. 31, a/d. Noordsingel, *Rotterdam.*

A. DE ROODE & Co.,
(SCHIEDAM, Opgericht 1878.)
FABRIKANTEN VAN
Oleïne en Loog.
Zeeppoeder en Vetloogmeel.
Prima qualiteiten, concurreerende prijzen.

KAAS.
Edammer Graskaas, gemaakt op de oude wijze, tweemaal daags van volle zoete melk, zonder toevoeging van langwei, verkrijgbaar aan huis à *f* 1.10, en franco na ontvangst van postwissel à *f* 1.30 per stuk, bij D. PIJPER, te Opmeer, Hoeve: „Fries en Vrij."

NIEUWE UITGAVE.
Zaait aan alle wateren.
Een verhaal uit den tijd van MONICA,
DOOR
E. LESLIE.
Uit het Engelsch.
Geïllustreerd door WILLEM STEELINK.
Prijs *f* 1.25. In stempelband *f* 1.90.
Dit boek werd als eerste uitgave voor 1899 *gratis* gezonden aan de leden der *Vereeniging ter bevordering van Christelijke Lectuur.*
BOEKHANDEL
Amsterdam. VOORHEEN
Pretoria. HÖVEKER & WORMSER.

Vaccine
EN
Vaccinedwang.
Wat de verslagen van het Geneeskundig Staatstoezicht ons leeren omtrent de waarde der koepokinenting, door
Mr. L. W. C. KEUCHENIUS.
Van deze twee werkjes is nog een beperkt aantal voorhanden en worden, zoolang de voorraad strekt, na ontvangst van *f* 0.60 franco toegezonden door
A. FISSCHER, Boekh., Utrecht.

P. VAN EIJK,
Firma JOHANNES KRAMER & Co
DAM 15-17, AMSTERDAM.
Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIËN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO 1/2 pCt. onder prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

ENCYCLOPÆDIE
DER
Heilige Godgeleerdheid,
DOOR
Dr. A. KUYPER.
Drie Deelen, ingenaaid f 16.75; in drie halffleederen banden f 21.25. (Losse banden per stuk f 1.—).
BOEKHANDEL
Amsterdam. VOORHEEN
Pretoria. HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering.
Gevestigd te AMSTERDAM, Keizersgracht 729.
Maatschappelijk Kapitaal: **Een Millioen Gulden.**
Commissarissen:
Mr. TH. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARLE, Jhr. Mr A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNINCK VAN DER OYE
Directeuren: H. J. VAN VULPEN en H. SERET.
De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen KAPITAAL en LIJFRENTE tot elk bedrag.

VERSCHENEN:
EEN NIEUW PORTRET
(Kabinetformaat),
van
Dr. A. KUYPER.
Prijs *f* 1.25.
BOEKHANDEL
Amsterdam. VOORHEEN
Pretoria. HÖVEKER & WORMSER

Is verschenen bij den uitgever J. H. BOS, te *Kampen:*
Theologische School
en
Vrije Universiteit.
EEN VOORSTEL TOT VEREENIGING,
DOOR
Dr. H. BAVINCK.
Prijs f 0.65.

Het laatste Bijbelboek,
DOOR
DEN SCHRIJVER VAN
De heerlijkheid der nieuwe Bedeeling in de schaduwen der Onden Verbonds.
Ingenaaid *f* 1.25. — Gebonden *f* 1.75.
BOEKHANDEL
Amsterdam. VOORHEEN
Pretoria. HÖVEKER & WORMSER

BOEKHANDEL
VOORHEEN
HÖVEKER & WORMSER,
Kalverstraat 154, Amsterdam.
Theologische en Wetenschappelijke Boekhandel.
BELLETRIE, Fransch, Duitsch en Engelsch. — BAEDEKERS, TAUCHNITZ' editie. — Textbooks. — Photographiën.
Neemt abonnementen aan op alle Tijdschriften in de moderne talen. Direct verkeer met het buitenland.
ADVERTENTIE-BUREAU.
Uitgave van „Litterarische Wegwijzer", Maandblad.
Overzicht der laatste uitgaven op het gebied van Wetenschap en Kunst, met letterkundig overzicht. Wordt op aanvraag GRATIS toegezonden.

In mijn Generaal-Depôt, — gevestigd:
INTERNATIONALE APOTHEEK van ALBERT SOMMER
(Duitsch Gediplomeerd Apotheker)
Heiligenweg, hoek Singel, Amsterdam, —
zijn uitsluitend door mij verpakte en gepotentieerde medicamenten verkrijgbaar.
Het Depôt is in den laatsten tijd aanmerkelijk vergroot. Ik verzoek vooral om op het Fabrieksmerk te letten, daar dit wordt nagebootst.
Men adresseere: Homoeopathisch Centraal-Depôt
Dr. WILLMAR SCHWABE — AMSTERDAM.
Prijscourant en alle Brochures GRATIS verkrijgbaar.
Dr. WILLMAR SCHWABE.

Van Amsterdam naar Pretoria.
ACHT MAANDEN IN ZUID-AFRIKA,
DOOR
J. A. WORMSER.
Met 80 platen en portretten.
Ingenaaid f 1.90. — in fraaien stempelband f 2.50.
BOEKHANDEL
Amsterdam. VOORHEEN
Pretoria. HOVEKER & WORMSER.

Abonneer u op „TIMOTHEÜS",
Geïllustreerd Weekblad.
Vereerd met de inteekening van H. M. de Koningin.
„Timotheüs" verwierf zich, hoe jong ook, reeds vele vrienden, alom in den lande en ver over de grenzen.
„Timotheüs" blijkt in een behoefte te voorzien — dat is geen grootspraak, maar nuchtere waarheid.
„Timotheüs" geeft nuttige en aangename leesstof voor hoofd en hart. Het wordt bevattelijk geschreven.
„Timotheüs" geeft schoone *Illustraties*, die òn als toelichting bij de lectuur, èn uit een oogpunt van kunst groote waarde hebben.
„Timotheüs" onderscheidt zich bovenal van andere tijdschriften op dit gebied daardoor, dat het in *beslist* Christelijken geest geschreven is.
Vraagt het nummer van deze week als proefexemplaar aan bij het Bureau van *„Timotheüs,"* DUNNE BIERKADE 32, DEN HAAG.

Vrije Universiteit.
In dank ontvangen:
Voor de Vereeniging:
Aan Contributiën:
Door den heer A. B. Jonker te Roodeschool *f* 17.50; door den heer A. de Lange te Wassenaar *f* 1; door den heer J. van der Waals te Nijkerk (Geld.) *f* 99; door den heer S. S. Hofstra te Assen *f* 30.50; door den heer O. A. Brouwer te Dokkum *f* 113.60; door den heer P. van Loon Az. te Graastmeer, nagekomen uit Woudsend, *f* 3.50; door den heer H. Tuininga te Bolsward *f* 27; door Ds. P. Zijlmans te Hengelo (O.) *f* 6; door den heer J. M. Abbink *f* 2.50, door den heer G. de Leeuw te Utrecht van de 10 cts. vereen. *f* 18; van eene dienstbode *f* 1.20 samen *f* 19.20.
Aan Collecten: (voor de Theol. faculteit.) Van de Geref. kerk te Genderen *f* 10.39½; van idem te 's Gravenmoer *f* 2.83½; van idem te Helenaveen *f* 1; van idem te Sprang *f* 4.24; van idem te Kralingen *f* 8.03.
Aan Schenkingen:
Door den heer P. Goudappel te Delft *f* 0.50; door Ds. B. v. Schelven uit 's Bosch *f* 1.
Voor de Medische Faculteit:
Door den heer O. A. Brouwer te Dokkum *f* 15; door den heer P. Goudappel te Delft gevonden in de collecte *f* 1.
Voor het Studiefonds:
Door Prof. Dr. J. Woltjer half jaarlijksche praebende *f* 39.20.
Voor het Hospitium:
Door mevr. Mond van Ds. F. A. v. d. H. te O. *f* 2.50.
S. J. SEEFAT,
Hilversum. *Penningmeester.*

EXCELSIOR.
Geïllustreerd Tijdschrift voor Neerlands Volk,
ONDER REDACTIE VAN
A. J. HOOGENBIRK
en
J. A. WORMSER.
Prijs per jaargang (12 Nrs. à 16 pagina's en 12 Nrs. à 8 pagina's) *f* 3.50.
Inhoud van het Nr. van 7 Februari 1899: Het Boek Job, II. — De man der drie ringen, (slot). — De Pachthoeve, (vervolg). — Twee begraafplaatsen, (met plaat). — Een uur in de Operatiezaal. — Een preek van drie minuten. — Een vijand der gemeente. — Uit het leven. — Een viervoudige bruiloft. — Stijfbloemen.
BOEKHANDEL
Amsterdam. VOORHEEN
Pretoria. HÖVEKER & WORMSER.

Zuiderzee-Vereeniging.
De Economische Beteekenis van de *Afsluiting en Droogleggin der Zuiderzee*, volgens het door de Staatscommissie herziene en goedgekeurde ontwerp.
Volksuitgave met duidelijke kaarten en bijlagen, een fraai boekdeel (215 pag.), *franco* verkrijgbaar voor 50 cents, bij tientallen voor *f* 4.—, bij de uitgevers der Vereeniging Boekhandel en Drukkerij, voorheen E. J. BRILL te *Leiden*, en verder bij alle boekhandelaren des Rijks.

Boek- en Courantdrukkerij:
DE ROOVEN KRÖBER & BAKELS,
Amsterdam.